

Innst. 299 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:80 S (2011–2012)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Håbrekke, Hans Olav Syversen, Rigmor Andersen Eide og Line Henriette Hemdal om å styrke korpsbevegelsen i Norge

Til Stortinget

Sammendrag

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at korpsbevegelsen har store utfordringer. Skolekorpssene sliter med medlemsnedgang. Kostnadene øker, og den relative støtten fra det offentlige går ifølge forslagsstillerne ned. Forslagsstillerne mener det må sikres at Norge også i fremtiden har en bred og aktiv korpsbevegelse. Ikke minst i lys av at man står foran grunnlovsjubileet i 2014, er det på tide å gi et løft for korpssene.

Forslagsstillerne understreker at det er nødvendig å øke støtteordningen til innkjøp av musikkinstrumenter betydelig.

Forslagsstillerne viser til at musikklokaler bør, på linje med idrettsanlegg, sikres prioritet og kvalitet i offentlige planer og budsjetter. Det er viktig at det offentlige bidrar til at det bygges bedre musikklokaler, blant annet ved hjelp av den kunnskap en har gjennom Norsk musikkråds akustikkprosjekt.

Forslagsstillerne viser videre til at mange korps har trang økonomi. Forslagsstillerne mener det er helt urimelig at nødvendige innkjøp, slik som for eksempel uniformer og instrumenter, pålegges moms. Inntil en fritaksmodell er på plass, må momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner økes.

Forslagsstillerne mener at tilgang på dirigenter og dirigentenes kompetanse er viktige vilkår for videre utvikling av korpsbevegelsen, og viser i denne sammenheng til behandlingen av Kristelig Folkepartis forslag om profesjonalisering og utvikling av kor- og vokalmusikken i Norge, jf. Innst. 135 S (2011–2012).

Forslagsstillerne understreker at den norske skolekorpstradisjonen er unik på verdensbasis, og er en viktig del av vår nasjonale kulturarv. Norge bør derfor søke å få den norske korpstradisjonen etablert på UNESCOs liste over immateriell kulturarv.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2013, legge frem forslag til en strategi for å styrke norsk korpsbevegelse.

II

Stortinget ber regjeringen søke plass for skolekorpssbevegelsen på UNESCOs verdensarvliste over immateriell kulturarv.»

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig Kvifte Andresen, og fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, vil vise til at den statlige støtten til korpsbevegelsen har økt betydelig under den rød-grønne regjeringen. Gjennom kulturloftet er det etablert en ny ordning med tilskudd til instru-

mentkjøp som i 2012 er på 10 mill. kroner. I tillegg er det innført egen momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner og grasrotandel gjennom Norsk Tipping. Flertallet vil peke på at gjennom disse ordningene har støtten til korpsbevegelsen økt fra 15 mill. kroner i 2005 til 55 mill. kroner i 2011.

Flertallet er klar over at korpsbevegelsen står overfor store økonomiske utfordringer, men mener at nivået på de statlige støtteordningene til korps må vurderes på vanlig måte i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Flertallet er enig i regjeringens vurdering om at korpsbevegelsens utfordringer er sammensatte og at statlige midler alene ikke er tilstrekkelig for å opprettholde medlemstall, samt å styrke korpsene frem mot grunnlovsjubileet i 2014. Nedgang i antall skolekorps er like mye et lokalt problem for den enkelte skole, kulturskole og kommune, og disse må også kjenne sitt ansvar.

Flertallet viser for øvrig til statsrådets brev av 10. april 2012.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at mange korps sliter med rekrutteringen og at det på landsbasis har blitt 64 færre skolekorps i løpet av de siste ti årene. Dette flertallet er kjent med at Norges Musikkorpsforbund og Kulturskolen i Bergen nå samarbeider om et prosjekt som skal styrke skolekorps i Laksevåg-området, og korpsundervisning i skoletiden kan gi et stort løft for landets skolekorps. 250 fjerdeklassinger i Bergen har vært prøvekaniner for dette nye rekrutteringsprosjektet. Dette flertallet ser at dette opplegget startet ved at Bergen kommune hadde en levekårsundersøkelse hvor Laksevåg bydel kom dårligst ut og hadde få tilbud for barn og ungdom.

Dette flertallet ser også at korpsforbundet er blitt med fordi de har interesse av å løfte opp skolekorpsene, og at dette er en del av et større nasjonalt prosjekt som de er med på for å bidra til økt rekruttering til korpsene. Arbeidet som er gjort med å gå inn i skoletiden med korpsundervisning, har bidratt til at de har rekruttert flere aspiranter til korpsene.

Dette flertallet vil for øvrig påpeke at korps er viktig fordi det skaper et fellesskap for barn og unge. Dette flertallet ser det som positivt at disse elevene lærer om demokrati gjennom sin deltakelse, men ikke minst at de først og fremst lærer å spille et instrument.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at de fleste skoler vil kunne oppfylle læreplanens krav i større grad enn i

dag ved å innføre «Korps i skolen», og at «Korps i skolen» er et effektivt verktøy for å skape flere musikere. Disse medlemmer viser videre til meget positive erfaringer fra et samarbeid mellom Nes og Flå kulturskole, Nes barneskole og Nesbyen skolekorps, der prosjektet ble gjennomført skoleåret 2009/2010. Disse medlemmer er kjent med at undervisningsopplegget både har styrket musikkundervisningen på skolen og økt rekrutteringen til skolekorpsset samt til musikk- og kulturlivet for øvrig.

Disse medlemmer viser til erfaringer fra et samarbeid mellom Nes og Flå kulturskole, Nes barneskole og Nesbyen skolekorps. «Korps i skolen» ble her innført skoleåret 2009/2010. Disse medlemmer er kjent med at resultatene viser at erfaringene fra dette samarbeidet er meget positive. Skolekorpsset ble mer enn doblet allerede etter ett år. Disse medlemmer viser videre til at «Korps i skolen» etter dette er implementert på flere skoler rundt om i landet med samme positive effekt og at mange skoler nå er i ferd med å starte opp med «Korps i skolen» i 2012.

Komiteen viser til UNESCO-undersøkelsen som slår fast at dårlig undervisning i kulturfag har en direkte negativ effekt på barns kreativitet og selvtilitt. Det denne undersøkelsen ettertrykkelig slår fast er at god undervisning i kunst og kultur har store positive effekter hos barn og unge i skolen. Komiteen påpeker at slik undervisning i kulturfag bidrar til økt selvtilitt, mindre fravær og bedre lese- og skriveferdigheter blant barn og unge. Estetisk undervisning med god kvalitet og av kompetent personale har klare positive effekter på barn og unges helse og generelle tilfredshet og motivasjon. Estetisk undervisning har påvirkning på barn og unge, på læringsmiljøet, lokalsamfunnet og på elevenes motivasjon og selvtilitt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser også til at mange skoler i dag i liten grad oppfyller læreplanen på dette området, at musikktimer har blitt en salderingspost på skolene, og at hvem som er musikk lærer mange steder er helt tilfeldig fremfor basert på kompetanse.

Disse medlemmer mener det trengs tiltak for å møte de utfordringene korpsbevegelsen nå står overfor. Skolekorpsene sliter med medlemsnedgang, kostnadene øker og den relative støtten fra det offentlige går ned. Disse medlemmer viser til at en hundreårig folkebevegelse nå er i rask tilbakegang. Disse medlemmer vil sikre at Norge også i fremtiden har en bred og aktiv korpsbevegelse. Disse medlemmer viser til at norske musikkorps

arrangerer og inviterer til 17 000 konserter i løpet av et år. Hvert år arrangeres det norgesmesterskap for skolekorps, voksenkorps, drillkorps, solister og ensembler. Arrangementene samler 15 000 små og store musikere, og 5 000 barn og unge deltar på sommerkurs hvert år.

Disse medlemmer peker på at mange profesjonelle musikere har startet sin musikalske karriere i korps. For noen er korps en hobby, for andre varer musikkopplæringen livet ut.

Disse medlemmer mener det er viktig å sette inn tiltak nå, også for å styrke korpseene frem mot grunnlovsjubileet i 2014. Det er viktig å ta vare på norsk musikkorpstradisjon. Tradisjonen må forvaltes godt. Korpsmusikken må fornyes, styrkes og videreutvikles inn i en ny tid.

Vår kulturarv

Komiteen vil vise til at Norge har ratifisert UNESCO-konvensjonen om vern av immateriell arv. Arbeidet er nå igangsatt for å implementere konvensjonen, og en viktig del av dette er å lage en oversikt over den immaterielle kulturarven og vurdere hva som har behov for vern.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er kjent med at Norsk kulturråd har fått i oppdrag å utarbeide prosedyrer for hvordan dette skal skje. Når disse prosedyrene er på plass, vil man være klar for å vurdere hva som er aktuelt å melde inn fra Norge og dermed vurdere korps som en del av vår immaterielle arv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er glad for at forslagsstillerne fremhever at den norske skolekorpstradisjonen er unik på verdensbasis, og er en viktig del av vår nasjonale kulturarv. Disse medlemmer mener Norge derfor bør søke å få den norske korpstradisjonen etablert på UNESCOs liste over immateriell kulturarv. For disse medlemmer er det viktig å ta vare på vår kulturarv, og skolekorps er blant vår fremste kulturarv. Norge er det land i verden som har flest korpsmusikere per innbygger. For disse medlemmer er det viktig å satse på breddekultur, og at vi gir flest mulig glede av de kronene vi bruker på kultur, noe som henger godt sammen med det å satse på korpsbevegelsen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det i 1997 var lovfestet at alle kommuner skulle ha et kulturskoletilbud, og siden den gang har kulturskolen hatt stor vekst. Det gjør at kulturskolen har et stort ansvar i lokalsamfunnet for å gi et likt og rettferdig tilbud. Disse med-

lemmer viser til at innholdet i kulturskolen er rektors ansvar. En stor del av undervisningstilbudet i kulturskolen er aktiviteter som tidligere har vært drevet av frivillige lag og organisasjoner, som for eksempel korpsopplæring. Det er problematisk om kulturskolen overkjører lokalsamfunnet, istedenfor å samarbeide tettere. Kulturskolen er, etter disse medlemmers mening, pliktig til å samarbeide med lokale krefter, men innenfor dagens regelverk er det rom for stort skjønn. Disse medlemmer mener det er for tilfeldig hvordan den enkelte rektor styrer kulturskolen overfor frivillige organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at den norske skolekorpstradisjonen skriver seg fra 1901 og er unik på verdensbasis. Ingen andre land i verden har en slik tradisjon. Denne virksomheten er en viktig del av vår nasjonale kulturarv og har en sentral plass i den nasjonale grunnlovsfeiringen 17. mai. Disse medlemmer mener Norge derfor bør søke å få den norske korpstradisjonen etablert på UNESCOs liste over immateriell verdensarv. Disse medlemmer understreker at den norske skolekorpsbevegelsen vil være svært aktuell innenfor de kriterier som gjelder for å oppnå en plass på denne listen, og disse medlemmer mener regjeringen derfor bør bidra inn i det arbeidet som nå gjøres av blant andre Norges Musikkorps Forbund.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2013, legge frem forslag til en strategi for å styrke norsk korpsbevegelse.»

«Stortinget ber regjeringen bidra til at skolekorpsbevegelsen kan tas inn på UNESCOs verdensarvliste over immateriell kulturarv.»

Instrumenter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at forslagsstillerne understreker at det er nødvendig å øke støtteordningen til innkjøp av musikkinstrumenter betydelig. Disse medlemmer viser til at mange korpsmusikere er konservative i så måte og sverger til de gamle kjente merkene som også er dyrere enn gode alternativer. Disse medlemmer vet at nye og rimeligere instrumenter i mange tilfeller holder god standard for spill på skolekorpsnivå. Disse medlemmer viser til at en satsing på korpsbevegelsen vil medføre at man også må kjøpe flere instrumenter, men at det dyreste ikke er nødvendig for å dekke behovet.

Disse medlemmer merker seg at forslagsstillerne tar opp at mange korps har trang økonomi, og at forslagsstillerne mener det er helt urimelig at

nødvendige innkjøp, slik som for eksempel uniformer og instrumenter, pålegges moms. Disse medlemmer hører ofte at man har penger, men ingen musikanter å bruke dem på, og det er åpenbart store forskjeller rundt om i landet. Disse medlemmer mener at satsingen ikke først og fremst handler om kroner og øre, men om å legge gode rammer for at dette skal inn i skolen og kulturskolen som en del av undervisningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at skolekorpene i dag bruker 85 mill. kroner på innkjøp av musikkinstrumenter. I et skolekorps er det instrumentverdier for 1 mill. kroner i gjennomsnitt. Dette medlem mener bevilgningen til innkjøp av musikkinstrumenter i korps og skoleorkestre må økes. Dette medlem viser til at det i statsbudsjettet for 2012 ble avsatt 10 mill. kroner i støtte, noe som kun dekker 20 pst. av behovet. Det er derfor nødvendig å øke støtteordningen til innkjøp av musikkinstrumenter betydelig.

Akustikk og lokaler

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Norsk musikkråds akustikkprosjekt, hvor det selvfølgelig er viktig at kommunene stiller tilfredsstillende lokaler til disposisjon, samt plass til lagring av instrumenter. Det er etter disse medlemmers syn viktig at dette sikres prioritet og kvalitet i kommunale planer og budsjetter.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at gode og tilpassede lokaler gir bedre musikkaktivitet i form av mer effektive øvelser, større trivsel og bedre konserter. Særlig viktig er helse, miljø og sikkerhet. Dette medlem mener at musikklokaler bør, på linje med idrettsanlegg, sikres prioritet og kvalitet i offentlige planer og budsjetter. Det offentlige har for liten oppmerksomhet rundt lokalets betydning for musikkutøvelse, og det er beskjedne midler til gjennomføring av tiltak og prosjekter for å bedre situasjonen. Dette medlem viser til at det ikke er bestemt nasjonale kjøreregler for å kvalitetssikre av bruken av offentlige midler til bygging og tilrettelegging av musikklokaler. Dette medlem viser i den forbindelse til at Norsk Musikkråd har, i samarbeid med fagakustikere, utviklet veiledende normer for romakustikk i musikklokaler. Dette medlem mener det er viktig at det offentlige bidrar til at det bygges bedre musikklokaler blant annet ved hjelp av den kunnskap en har gjennom Norsk Musikkråds akustikkprosjekt.

Dirigenter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg også at forslagsstillerne

mener tilgang på dirigenter og dirigentenes kompetanse er viktige vilkår for videre utvikling av korpsbevegelsen. Tidligere ble skolekorpene dirigert av korpsforeldre, men nå har kulturskolene og pedagogene i stor grad overtatt rollen – på godt og vondt. Disse medlemmer mener det mange steder har gått så langt at det ikke lenger oppleves som at det er noen frihet til å velge. Kulturskolens rolle har mange steder blitt for sterk, og disse medlemmer føler at korpsdireksjonen mer og mer er blitt akademisert. Disse medlemmer anser dette som en særlig utfordring i sentrale strøk, mens en i distriktene tilsynelatende er mer åpen for løsninger. Disse medlemmer er enige i at god direksjon er vesentlig for en vekst i korpsbevegelsen, men da er det også viktig å bruke de ressursene man har lokalt også utenfor det akademiske miljøet. Disse medlemmer mener at en omskolert tidligere musiker også kan fungere som dirigent.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at økende utgifter til dirigenter, instruktører, noter, musikkinstrumenter og reiser gjør at mange korps har trang økonomi. Disse medlemmer mener det er helt nødvendig at det offentlige legger til rette for vekst og utvikling, og at staten verdsetter korpsbevegelsens behov. Det er i dette bildet helt urimelig at nødvendige innkjøp, slik som for eksempel uniformer og instrumenter, pålegges moms. Inntil en fritaksmodell er på plass, mener disse medlemmer at momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner må økes.

Disse medlemmer vil understreke at tilgang på dirigenter og dirigentenes kompetanse er viktige vilkår for videre utvikling av korpsbevegelsen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil i likhet med forslagsstillerne vise til Stortingets behandling av Kristelig Folkepartis forslag om profesjonalisering og utvikling av kor- og vokalmusikken i Norge, og følgende merknad i Innst. 135 S (2011–2012):

«Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er positiv til tiltak og støtteordninger som f.eks. kan øke kompetansen og kvaliteten på norske dirigenter. Dette flertallet vil understreke at det her ikke er snakk om en dirigentlønsordning, men at vi må finne tiltak som blant annet kan sikre flere kvalifiserte dirigenter. Dette kan være for eksempel stipendordninger for å ta dirigentutdannelse, eller støtte til utdanningsinstitusjoner for å tilrettelegge deltidsstudier for kommende dirigenter. Her kan det finnes flere løsninger. Dette flertallet vil også at det vurderes en ordning som kan sikre at studenter som tar direksjon har øvingskor. Dette kan f.eks. gjøres gjennom at man en lager en ordning der korene får betalt for slike oppdrag etter gitte satser. Dette flertallet viser til at regjeringen vil be Norsk

Kulturråd utrede flere muligheter, og regner med at regjeringen legger opp til nær dialog med alle korforbundene, Norges Korpsforbund og Norsk Musikkråd, for å komme frem til best mulig tiltak.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener i likhet med forslagsstillerne at en støtteordning for kordirigenter kan være et bidrag til å øke kompetansen og styrke utviklingen i korfeltet.»

Dette medlem mener oppfølgingen av dette vil være viktig også for korpsbevegelsen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2013, legge frem forslag til en strategi for å styrke norsk korpsbevegelse.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen bidra til at skolekorpsbevegelsen kan tas inn på UNESCOs verdensarvliste over immateriell kulturarv.

Komiteens tilråding

Tilrådingen er fremmet av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og sine merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:80 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Øyvind Håbrekke, Hans Olav Syversen, Rigmor Andersen Eide og Line Henriette Hjemdal om å styrke korpsbevegelsen i Norge – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 15. mai 2012

Gunn Karin Gjul

leder

Ib Thomsen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Kulturdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 10. april 2012

Vedr Dokument 8:80S (2011-2012) Representantforslag om å styrke korpsbevegelsen i Norge

Komiteen har i brev av 28.03.2012 bedt meg om departementets vurdering av Dokument 8:80 S (2011-2012) Representantforslag om å styrke korpsbevegelsen i Norge. Den anførte bakgrunnen for forslagene er at skolekorpene sliter med medlemsnedgang, og at det er på tide å gi et løft for korpene foran grunnlovsjubileet i 2014.

Representantforslag I lyder:

”Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2013, [legge] frem forslag til en strategi for å styrke norsk korpsbevegelse.”

Til lagene i NMF	2005	2009	2010	2011
Instrumentfond	0	9 500 000	9 500 000	9 750 000
Frifond tilskudd	14 920 200	10 735 607	10 212 818	9 634 140
Grasrot-midler	0	13 323 529	15 615 796	16 596 035
Mva-kompensasjon*	0	1 902 104	13 254 434	18 912 870
Til lagene	14 920 200	35 461 240	48 583 048	54 893 045

* Tallene for mva-kompensasjon er her inkludert kompensasjon også til NMF sentralt.

Dersom det er riktig at den relative støtten fra det offentlige totalt sett går ned, må det i så fall skyldes at kommunene og eventuelt andre offentlige aktører har redusert sine tilskudd til korpsbevegelsen.

Kulturdepartementet vil vurdere nivået på de statlige støtteordningene til korps på vanlig måte, i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene. Korpsbevegelsens utfordringer er imidlertid sammensatte, og jeg tror ikke statlige midler alene er tilstrekkelig for å opprettholde medlemstall og styrke korpene frem mot grunnlovsjubileet i 2014. Nedgangen i antall skolekorps er et lokalt problem for den enkelte skole, kulturskole og kommune, og disse må også kjenne sitt ansvar.

Jeg tror ikke en strategi fremmet av regjeringen i budsjettforslaget for 2013 er en løsning på korpsbevegelsens utfordringer. Snarere bør korpsbevegelsen selv utforme en slik strategi, i dialog med relevante aktører lokalt og regionalt.

Representantforslag II lyder:

”Stortinget ber regjeringen søke plass for skolekorpsbevegelsen på UNESCOs verdensarvliste over immateriell kulturarv.”

Til dette er å bemerke:

Satsing på korps inngår sammen med satsing på kor i Kulturløftet II under punkt 6, Satsing på norsk musikk i alle sjangre. Korpsbevegelsen omfattes videre av punkt 3, Gi frivilligheten et løft.

Regjeringen har de siste årene bidratt til å bygge opp under korpsbevegelsen gjennom en ny ordning med tilskudd til instrumentkjøp og innføring av en ordning med momskompensasjon for frivillige organisasjoner. Det frivillige kulturlivet skal videre styrkes gjennom forutsigbare rammebetingelser gjennom Norsk Tipping og grasrotandelen.

Disse nye statlige ordningene har medført at den statlige støtten til korpsbevegelsen er økt betydelig i så vel relative som absolutte tall:

Til dette er å bemerke:

Norge har ratifisert Unesco-konvensjonen om vern av immateriell kulturarv. Vi er nå i en fase hvor konvensjonen skal implementeres / gjøres gjeldende i Norge. En viktig del av dette er at vi skal ha oversikt over den immaterielle kulturarven i vårt land og vurdere hva som har behov for vern.

Konvensjonen oppretter ulike lister over immateriell kulturarv, en såkalt **representativ liste** (tilsvarende verdensarvlisten), **en liste for "best practise"** og **en liste over kulturuttrykk hvor det er akutt behov for tiltak**. Norge kan melde inn kulturuttrykk til disse Unesco-listene. Det er viktig at dette gjøres på en ryddig måte og fungerer likt for alle. Norsk kulturråd har derfor i 2012 fått i oppdrag å utarbeide prosedyrer for hvordan dette skal skje. Når disse prosedyrene er på plass, vil vi kunne vurdere hva det er aktuelt å melde inn fra Norge. Da vil korps kunne vurderes på linje med andre uttrykk.

